

Referat: Forårsmøde i Alkoholtemagruppen 2015

Sted: Phønix, Schaksgade 39, 5000 Odense C. lokale 327

Tid: Tirsdag den 10. marts 2015 kl. 9.30-15.30

Referent: Jane Poulsen, Assens kommune mail: japou@assens.dk

Dagsorden:

1. Velkomst, dagens program
2. Godkendelse af referat
3. Erfaringer med uddannelse af frontpersonale i Odense Kommune v/ Christina Hjørnholm, Odense Kommune
4. Stormvejr om Audit-C i Helsingør Kommune v/ Lone Just, Helsingør
5. Sparring
6. Planlægning af næste møde samt overvejelser om formandskab og planlægning mere generelt
7. Lidtformeget.dk V/ Udviklingskonsulent Lars Schubert og Leder af alkohol- og stofbehandling Jeanette Gyts Olesen, Horsens Kommune
8. Evt.

Referat:

Ad 1. Velkomst, dagens program v/ Anna Trolle Bendtsen

Ad 2. Godkendelse af referat

Godkendt

Ad 3. Erfaringer med uddannelse af frontpersonale i Odense Kommune v/ Christina Hjørnholm, Odense Kommune

Christina fortæller om Odenses projekt i 2014 med at kompetenceudvikle frontpersonale til at opspore borgere med alkoholproblemer. Projektet skal desværre ikke fortsætte i samme form – nu skal der fokus på generel tidlig opsporing for risikoadfærd i relation til KRAM. Projektet er blevet evalueret (evalueringsrapport udsendt inden mødet). Der er uddannet i alt 120 medarbejdere, i Sundhedsplejen, Job og kompetence og Ældre-omsorg. 1 dags uddannelse á 20 medarbejdere, uddannet "forvaltningsvis".

Der blev udviklet et materiale med samlet grafisk udtryk: Samtaleguide, med audit-C, blokke samt visitkortfolder med huskekort.

Implementering: Indledende møde med lederne, orientering til medarbejderne, opkvalificeringskurser, støttende aktiviteter, understøtte implementering og opfølgning.

Som led i projektet blev der udviklet et tilbud om rådgivende samtaler om alkohol. De korte opsporende samtaler lå ikke fysisk i regi af alkoholbehandlingen, men i social og arbejdsmarkedsforvaltningen. De blev dog varetaget af medarbejdere for alkoholbehandlingen (som også nu har overtaget projektledelsen af tilbuddet). Social og arbejdsmarkedsforvaltningen havde frikøbt 18 medarbejdertimer om ugen fra alkoholbehandlingen. Odense har

intet Sundhedscenter, ellers ville tilbuddet fysisk være blevet placeret dér. Nu lå det i et netværkshus under arbejdsmarkedsforvaltningen – primært fordi det var nogle rare rammer, som ikke 'smagte' af alkoholbehandling.

Evaluering: Medarbejderne syntes det giver mening at være mere opmærksom på alkohol. Stort forskel på de forskellige forvaltninger hvor nemt det har været at implementere og spørge. De spørger hyppigere end tidligere, primært på grund af signaler eller bekymring. Ud af 99 medarbejdere i evalueringen spørger 8 medarbejdere nu konsekvent ind til alkohol i alle samtaler med borgere.

Erfaring:

- Svært at implementere. Implementeringsplan bør derfor udarbejdes, når der lægges strategi for undervisning. Bente fra Aarhus kommune supplerer med deres erfaringer med at afholde kvartalsvise møder for de, der har været på kompetenceudvikling, med fokus på at fylde på med ny viden.
- Vigtigt at skelne mellem forskellige medarbejdergrupper, hvad de skal have af viden. Eksempelvis var medarbejdere i sundhedsplejen meget optaget af at få mere viden om alkohol, mens medarbejdere i arbejdsmarkedsforvaltningen var mere interesseret i, hvilke tilbud de kunne henvise borgerne videre til.

Ad 4. Stormvejr om Audit-C i Helsingør Kommune v/ Lone Just, Helsingør

Lone fortæller om nogle udfordringer hun havde, da hun præsenterede Audit-C på jobcenter ledermøde. Alle lederne scorede over 5. Stort postyr. Lone mener ikke skemaet stemmer overens med sundhedsstyrelsens anbefalinger på 7/14. Det er muligt at score over fem point, selvom man drikker under Sundhedsstyrelsens genstandsgrænser.

Anette Kann pointerer, at det er vigtigt, at screeningsværktøjet følges op af en konkret vurdering. Fx: "Her handler det om at du har svaret at du en sjælden gang imellem drikker over 5 genstande. Det er fordi det er særligt sundhedsskadeligt. Du har ikke et problem i hverdagen, men du kan være opmærksom på de +5 genstande for din sundheds skyld". Audit-C redskab til refleksion og en måde at indlede samtalen om alkohol. "Stormvejret" kan andre i lokalet nikke genkendende til. Vigtigt ikke at starte debatten om implementering med konfrontation, og at screeningsværktøjet ikke står alene.

Mia fra Sundhedsstyrelsen understreger, at den korte opsporende samtale ikke SKAL indeholde Audit-C.

Se evt. Sundhedsstyrelsens guide til implementering her:

<https://sundhedsstyrelsen.dk/publ/Publ2013/12dec/GuideTidligindsatsForebygpkAlkohol.pdf>

Ad 5. Sparring:

Forskellige medarbejdergrupper, forskellige tilgange, forskellige barrierer?

Vi er nødt til at tage udgangspunkt i de forskellige kontekster og målgrupper vi underviser:

- Jobcenter - Sygedagpenge + kontanthjælp m.v.
 - Sygedagpenge sagsbehandlere anderledes end de andre jobcenter sagsbehandlere. Tiden til samtale er knap og omdrejningspunkt er at få borgeren ud af sygedagpenge systemet.
- Hjemmeplejen + terapeuter + Hjemmesygeplejen
 - Ikke benytte samme screening som hos andre. Minus screening. Motiverende samtale.
- Diætister
- Social psykiatrien
- Skolelærere
- Sundhedsplejen
- Tandplejen
- Forebyggelses konsulenter
- Personale i daginstitutioner
- Ungdoms uddannelser

- Praktiserende læger

Forslag: Komme ud og undervise på uddannelserne (SOSU, pædagoger, sygeplejen m.v.)

- Hvad skal du være opmærksom på hvis det er besluttet at alle skal opkvalificeres?
- **Hvordan følger du op medarbejdernes kompetenceudvikling?**

- **Silkeborg:** Beskrivelse af projektet, står der forventning til opfølgning. Efter en måned, efter to måneder. Gode erfaringer. God sparring.
- **Aarhus:** Følgegruppe + løse oplæg. Nyt e-læring. Evaluering
- **Hedensted:** Politisk besluttet, at nøglepersonerne skal deltage i efterfølgende temadage 1½ time om året. Fungere rigtig godt fordi skolens ledelse bakker op.
- **Helsingør:** Hvordan følger man op, hvordan måler man at det virker??
Greve: Elektronisk spørgeskema, hvordan har det virket ude hos borgerne.
Anonymitet ?? - telefon nr. for at følge op.
- **Frederiksberg:** Kursus over en to måneders perioder, opfølgning indbygget i kurset. Opfølgende mail giver en lethed i at kontakte rådgiveren og holder gryden i kog.
Forslag: SMS med lille opmuntrende besked. F.eks. månedens gode historie.

- Hvordan kan du gribe du opgaven an, hvis du ikke har ledelsesmæssig opbakning?
- Hvordan griber du det an, hvis der ikke er afsat ressourcer til opgaven – tidsmæssigt fx?
- Hvordan får du koblet undervisningen til medarbejdernes praksis og får arbejdet sammen med dem med det, der kan spænde ben for at de bruger redskaberne, når kurset er slut?

Ad 6. Planlægning af næste møde samt overvejelser om formandskab og planlægning mere generelt

Næste møde handler om 1) den korte opsporende samtale vs. Den nødvendige samtale, som frontpersonalet på børneområdet skal anvende, og 2) samarbejde mellem sygehuse, almen praksis og kommuner.

Planlægningsgruppen til næste møde: Malene fra Hedensted, Bente Hvid fra Aarhus, Anette Kann fra Kbh og Mia Fischerman fra Sundhedsstyrelsen. Der kunne være oplæg fra børnefamiliearbejdet i Hedensted kommune (Malene) og fra Region nord, som har arbejdet tæt sammen med kommunerne om henvisning (Mia), projekt i Kolding (Mia), samt Aarhus Kommunes etablering af samarbejde mellem praktiserende læger, folkesundhed og misbrugscenter (Bente). Sundhedsaftaler på alkohol området. Fordelen ved en indgang til kommunen fra sygehusene

Anna lægger op til, at alle som kunne tænke sig at spille en større rolle i arbejdet i Alkoholtemagruppen siger til. Arbejdet er jo netværksbaseret, og vi skal drive det sammen. Hvis nogle ønsker at prøve kræfter med formandsrollen skal de også sige til – formandens hverv er ikke nødvendigvis livslangt.

Ad 7. Lidtformeget.dk Orientering om nyt tilbud, ved Udviklingskonsulent Lars Schubert, Horsens Kommune

Lars fortæller om deres nye, landsdækkende kampagne for at nå målgruppen af storforbrugere. Det skal være muligt at få hjælp online. De dækker hele landet, og henviser videre til lokale alkoholbehandlingstilbud, hvis det virtuelle tilbud ikke er tilstrækkeligt. Rådgiver via mail, telefon og et 12-ugers online forløb, hvor man taler med en rådgiver via KMD viva (et sikret program a la Skype). Webkampagne, sendes automatisk ud til målgruppen 35+ mænd og kvinder via bannerreklamer. Kommer ud en gang om måneden med forskydninger. 130.000 visninger. Pris ca. 200.000 for et år. Første måned genererede opmærksomhedskampagnen 20 – 30 henvendelser via telefon og mail. Også fra andre kommuner end Horsens. Det er Horsens Kommune selv, som står bag tilbuddet.

Ad 8. Evt.

Nyt fra Sundhedsstyrelsen v/ Mia Fischerman :

- Debat om Brief Intervention (kort opsporende samtale om alkohol) i Ugeskrift for læger: Sundhedsstyrelsens udmelding er, at en søgning internationalt viser at der er evidens for at bruge den korte rådgivning. Men der mangler evidens for at det virker uden for kontrollerede forsøg/projekter. I kommunerne er der ikke lavet mange undersøgelser, derfor mangler evidensen.
- Sundhedsstyrelsen vil udbyde nyt kursus i kort rådgivende samtale om alkohol / Den motiverende samtale
- Sundhedsstyrelsen vil udvikle en database, hvor kommunerne kan registrere og følge borgere, der tager imod rådgivende samtale om alkohol, lige som Rygestopbasen, indenfor det kommende år.
- Der er nyt materiale om ældre og alkohol på vej. Sundhedsstyrelsen anbefaler *ikke* brug af AUDIT-C i hjemmeplejen og hjemmesygeplejen etc., i forbindelse med opsporing af borgere med alkoholproblemer.
- Sundhedsstyrelsen er også ved at udvikle nyt materiale til hvordan man spørge ind til livsstil bredt til brug patienter i sygehusregi, i samarbejde med almen praksis og regionerne.
- Publikationer på vej/netop udkommet fra Sundhedsstyrelsen:
 - Graviditet og alkohol 2 publikationer den 16/4
 - National klinisk retningslinje for alkoholbehandling
 - Alkoholstatistik (udkommet)
 - Regionale og nationale data (på vej)

Alkotæller – mobil-app'en til storforbrugere, som Frederiksberg Kommune har udviklet – er kommet i en opdateret version. Alle kommuner kan henvise til Alkotæller, som har fokus på selvregistrering af hvor meget man drikker, at sætte mål for sit alkoholforbrug, at se hvor meget man drikker i forhold til andre i Danmark og på sammenhængen mellem ens alkoholforbrug og helbredsrisici.

Nyt fra Kræftens Bekæmpelses "Fuld af liv"-kampagne. Kampagnens overordnede formål er at forebygge alkoholrelaterede kræfttilfælde og at bidrage til skabelsen af en sundere alkoholkultur i DK. Målgruppen er unge (11-25 år). Der er mange aktiviteter i forbindelse med kampagnen, bl.a. undervisningsmateriale, digital dialog (facebook) og aktiviteter i nattelivet mv. Noget af det KB også gerne vil opdyrke er det lokale engagement fra KB's lokalforeninger. Har vi nogle gode ideer til hvad de kunne tage fat på? Detailhandelens salg til under 18-årige, skiltning.

Projekt "Samskabelse, Unge og Alkohol" (SUA) v/ Bente Hvid. 7 kommuner med i partnerskabsprojektet, som omfatter forskellige projekter om unge og alkohol i kommunerne. Bente opfordrer til at man engagerer sig – fx forsøger at få startet netværk af frivillige unge op i kommunen, også selvom man ikke er en del af partnerskabet.

Kursus i tidlig opsporing: Der er et ønske om at der bliver udbudt flere kurset i tidlig opsporing af frontpersonale, "et opsamlings heat", så alle kommer med.

Alkohol og samfunds magasin RUS vil gerne skrive en historie om brugen af de nye materiale med spørgeguide mv. i kommunerne. Hvis der er nogen der har erfaring så kontakt Anna.

Tilmeldte til mødet:

Fornavn	Efternavn	Titel	Mailadresse	Telefon	Kommune/organisation
Christina	Hjørnholm		CHHJN@odense.dk		Odense Kommune
Bente	Hvid		beh@aarhus.dk		Aarhus Kommune
Louise	Elisabeth Madsen	Sundhedskonsulent	louise.madsen@svendborg.dk	24459157	Svendborg Kommune
Kristian	Folke	Sundheds- og forebyggelseskonsulent	krfj@viborg.dk	87876082	Viborg kommune
Anna Trolle	Bendtsen	Specialkonsulent	anbe03@frederiksberg.dk	28985415	Frederiksberg Kommune
Trine	Haldborg Andersen	Sundhedskonsulent	thala@assens.dk	64747135	Assens Kommune
Jane	Poulsen	Sundhedskonsulent	japou@assens.dk	64747138	Assens Kommune
Tommy Rolf	Lorenzen	Udviklingssygeplejerske	tlo@greve.dk	20550673	Greve Kommunes Sundhedsteam
Kaj	Bertelsen	Alkoholforebyggende medarbejder	kaj.bertelsen@silkeborg.dk	20154674	Sundhedshuset Silkeborg kommune
Marlene Egeskov	Nielsen	Rusmiddelbehandler	marlene.e.nielsen@hedensted.dk	24987753	Hedensted
Karin	Hansen	Ergoterapeut	karin.hansen@hotmail.com	62234151	Svendborg kommune
Mads	Overgaard Madsen	Socialrådgiver - Koordinerende sagsbehandler på ressourceforløb	mads.overgaard.madsen@svendborg.dk	62 23 39 18	Svendborg Kommune's jobcenter
Marianne	Grønbech	SSP-konsulent	marianne.groenbech@svendborg.dk	24886397	Svendborg kommune, Center for børn, unge og familier
Johanne	Botfeldt	Alkoholbehandler	johanne.botfeldt@svendborg.dk	62236666	Svendborg kommune
Susanne K.	Larsen	Sundhedskonsulent	skl@ringsted.dk	22 76 26 90	Ringsted kommune, Sundhed & Træning
Annette	Kann	Sundhedskonsulent	annette.kann@suf.kk.dk	82205104	København Forebyggelsescenter Amager
Bettina	Poulsen	Kvalitets-og udviklingskonsulent	bpo@greve.dk	20550976	Greve kommune, sundhedsteamet
Mia Fischerman					
Lone	Just		lju46@helsingor.dk		Helsingør Kommune